ΕΝΑ ΤΕΡΑΣ ΜΕ ΠΑΝΤΟΥΦΛΕΣ

Πορτραῖτο τοῦ Χίτλερ

ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ τὸν ἔζησαν

στὸ «οἰκογενειακὸ περιβάλλον» του

ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

ΒΟΝΝΗ ('Ιδ. 'Υπ.). Πιστεύαμε ὅτι ξέραμε τὰ πάντα γύρω ἀπὸ τὸν Χίτλερ: τὴν καταγωγή του, τὴ ζωή του, τὶς ψυχώσεις του, τὴν τρέλλα του. Λάθος! Ἡ 'Ιστορία γράφεται ἀργὰ—ἀργά. Καὶ κεῖνοι, ποὺ εἶχαν ζήσει μαζὶ μὲ τὸν ἡγέτη τῆς ἐθνικοσοσιαλιστικῆς Γερμανίας, ἀρχίζουν ν' ἀνοίγουν τὸ στόμα τους τώρα, ποὺ ἡ ἀνάμνησή τους ἔχει ξεθωριάσει.

Ὁ ἱστορικὸς Τζὼν Τόλαντ, ποὺ ἔχει τιμηθεῖ μὲ τὸ Βραβεῖο Πούλιτζερ, ἀναζήτησε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔζησαν κοντά του (τοὺς γιατροὺς του, τὶς γραμματεῖς του, τὸν πιλότο του, τὶς γυναῖκες ποὺ θαύμαζε περισσότερο) καὶ μετὰ ἀπὸ 7 χρόνων ἐντατικὴ δουλειά, παρουσιάζει τώρα τὸ πορτραῖτο τοῦ Χίτλερ, μέσα ἀπὸ τὶς 52 συνεντεύξεις τῶν ἰσαρίθμων ἀνθρώπων ποὺ τὸν γνώρισαν πολὺ καλὰ καὶ δέχτηκαν νὰ μιλήσουν γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ αἱματοκύλησε τὴν ἀνθρωπότητα.

Μετὰ τὴν παράδοση τοῦ φρ. Πάουλους στὸ Στάλινγκραντ, ὁ Χίτλερ ἄρχισε νὰ περιφρονεῖ τοὺς στρατιωτικοὺς ἀρχηγούς, δὲν δεχόταν μάλιστα οὔτε νὰ τοὺς σφίξει τὸ χέρι, στὶς διασκέψεις τῶν ἐπιτελείων. Καὶ ἐκεῖνοι, ἄλλωστε, ἔνοιωθαν ἐνοχλημένοι ὅπου τὴν παρουσία του. Οἱ περισσότεροι, τὸν θεωροῦσαν τύραννο καὶ ὡρισμένοι, μάλιστα φρενοβλαβῆ. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὁ Χίτλερ αἰσθανόταν πιὸ ἄνετα μὲ τὸ ἄμεσο περιβάλλον του, ποὺ ἀποκαλοῦσε «οἰκογενειακὸ κύκλο». Ἐμφανιζόταν ὅλος εὐγένεια πρὸς τὸ ὑπηρετικό προσωπικό του, τὸν σωφὲρ του καὶ τὶς γραμματεῖς του. Ἔτσι, τὸν γνώρισε ἡ Τράουντλ Γιουνγκε, ἡ νέα του γραμματέας, μιὰ 22χρονη ἀπλοϊκὴ καὶ εὐαίσθητη κοπέλλα, ἐγγονὴ ἑνὸς στρατηγοῦ.

Στὶς 3 Ἰανουαρίου τοῦ 1943, ὁ Χίτλερ, τῆς ζήτησε νὰ γίνει ἡ ἰδιαιτέρα γραμματέας του καὶ κείνη, κολακευμένη ἀπὸ τὴν πρόταση, δέχτηκε καὶ προσαρμόστηκε εὔκολα στὴ νέα της ζωή, κοντὰ στὸν ἀρχηγό τοῦ Τρίτου Ράϊχ: Ὁ Χίτλερ ἔδειχνε μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Τράουντλ, τῆς ἔσφιγγε τὸ χέρι, ἀνησυχοῦσε γιὰ τὴν ὑγεία της. Ἀντίθετα κάθε ἀ.θρώπινη πλευρά, ἐξαφανιζόταν, ὅταν βρισκόταν μὲ τοὺς στρατιωτικοὺς, ποὺ — ὅσοι ζοῦν — θυμοῦνται ἀκόμα τὰ ξεσπάσματα τῆς ὀργῆς του.

Ὁ Χάϊνζ Γκουντεριάν, ἀρχηγὸς τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου, ποὺ εἶχε νὰ τὸ συναντήσει, ἀπὸ τὴν ἀποτυχία του, στὴν Μόσχα, σημείωνε ὅτι, ἂν καὶ δὲν εἶχε γεράσει «ὀργιζόταν μὲ τὸ τίποτα, βρισκόταν σὲ διαρκῆ κατάσταση λύσσας».

Τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ προσπαθοῦσε νὰ παραμείνει ἤρεμος μὲ τὸν «οἰκογενειακό του κύκλο», ἀλλὰ ἡ συζήτηση ἦταν μαρτύριο γιὰ τοὺς ἄλλους. «Μετὰ τὸ Στάλινγκραντ», διηγεῖται ἡ φροϋλά ἲν Στραίντερ, «ὁ Χίτλερ δὲν ἀνεχόταν νὰ ἀκούει οὔτε μουσικὴ καὶ ὅλα τὰ θράδυα, εἴμασταν ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπομένουμε, τοὺς ἀτελείωτους μονολόγους του. Ἐπαναλάμβανε διαρκῶς τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια, γιὰ τὰ νεανικά χρόνια, γιὰ τὴν Βιέννη. Πεθαίναμε ἀπὸ ἀνία. Ὅσο γιὰ τὰ διεθνῆ γεγονότα, ἢ τὸν πόλεμο, ἤταν θέματα — ταμποῦ».

Ἡ ζωὴ κοντὰ στὸν Χίτλερ, ἦταν μονότονη καὶ καταπιεστική. Ἡ «μεσημεριάτικη» σύσκεψη, κρατοῦσε μέχρι τὶς 2 μ.μ. καὶ οἱ καλεσμένοι, ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ περιμένουν νὰ τελειώσει, γιὰ νὰ καθήσουν στὸ τραπέζι. Σὰν προειδοποιημένη ἀπὸ κάποιο σύνθημα, ἡ Εὔα Μπράουν, ἔμφανιζόταν στὴν τραπεζαρία ταυτόχρονα μὲ τὸν Φύρερ, ποὺ τῆς φιλοῦσε τὸ χέρι, χαιρετοῦσε μὲ χειραψία ὅλους τοὺς καλεσμένους. Ἔπαιζε τὴν κωμωδία τοῦ ἐξουθενωμένου ἀπὸ τὶς εὐθύνες ἀρχηγοῦ κράτους, ποὺ ἤξερε νὰ μεταμορφώνεται σὲ εὐχάριστο οἰκοδεσπότη.

Ἡ Εὔα προσκαλοῦσε συχνὰ στενὲς φίλες της, καὶ κυρίως τὴν Ἔρτα Σνάϊντερ, παλιὰ συμμαθήτριά της. Ὁ Χίτλερ, πρόσφερε τὸ μπράτσο του σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς κυρίες, γιὰ νὰ καθήσουν στὸ τραπέζι. Καὶ ἐνῶ οἱ καλεσμένοι του ἔτρωγαν βοδινὸ ψημένο στὰ κάρβουνα καὶ καρικευμένο μὲ ξύδι ὁ Χίτλερ περιοριζόταν σὲ σοῦπες ἀπὸ λαχανικὰ καὶ χορταρικὰ καὶ σὲ τηγανιτὲς πατάτες ποὺ κολυμποῦσαν στὸ λάδι. Ἡ Εὔα γιὰ τίποτα στὸν κόσμο, δὲν ἐθκίμαζε τὰ φαγητὰ ποὺ ἦταν εἰδικὰ μαγειρεμένα γιὰ τὸν Χίτλερ, ποὺ μὲ τὴν σειρά του τὴν πείραζε γιὰ τὰ λιτά γεύματά της.

«Ὅταν σᾶς γνώρισα», τῆς ἔλεγε, «εἴχατε πάνω σας κρέας, τώρα, εἶστε πολὺ ἀδύνατη». Καὶ συμπλήρωνε μὲ σαρκασμό. «Αὐτὴ εἶναι ἡ θυσία τῶν γυναικῶν, γιὰ νὰ κάνουν τὶς φίλες τους νὰ ζηλέψουν».

Ἕνα ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα θέματα συζήτησης τοῦ Χίτλερ, ἦταν ἡ κατήχηση ἐναντίον τοῦ τσιγάρου. «Δὲ» θὰ πρόσφερα ποτὲ ἕνα τσιγάρο ἢ ἕνα πούρο σὲ κάποιον ποὺ ἀγαπῶ ἢ θαυμάζω. Θὰ ἦταν σὰν νὰ τοῦ ἔκανα κακό. Εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ μὴ — καπνιστὲς καὶ ὁ ὀργανισμός τους ἀμύνεται καλύτερα στὶς ἀσθένειες».

Δὲν κουραζόταν ποτὲ νὰ μιλᾶ ἐναντίον τοῦ τσιγάρου καὶ πρόσφερε ἕνα χρυσὸ ρολόϊ σ' ἐκεῖνον ἀπὸ τὸν «οἰκογενειακό τοῦ κύκλο», ποὺ ἔκοβε τὴν κακὴ συνήθεια. Στὴν Εὔα Μπράουν, ὅμως εἶχε στείλει τελεσίγραφο: ἢ τὸ τσιγάρο, ἢ ἐκεῖνον.

Στὸ «οἰκογενειακό του κύκλο» σπάνια γινόταν λόγος, γιὰ τὸν πόλεμο ἢ τὴν πολιτική. Ἕνα βράδυ, ὅμως, ὁ Χίτλερ ἐξέφρασε τὴν λύπη του ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ φορᾶ στολή. «Μετὰ τὸν πόλεμο», εἶπε, «θὰ τὴν κρέμαγα σ' ἕνα ντουλάπι καὶ θὰ ἄφηνα σὲ κάποιον ἄλλο τὴν διακυβέρνηση τῆς χώρας. Στὰ γηρατειά μου, θὰ ἔγραφα τὰ 'Απομνημονεύματά μου καὶ θὰ περιτριγυριζόμουν ἀπὸ ἕνα κύκλο ἀτόμων, μὲ ἀνώτερες διανοητικὲς ἱκανότητες».

Ἡ Τάουλντ, δὲν μπόρεσε νὰ ἀντισταθεῖ στὸν πειρασμό, νὰ μὴν ρωτήσει: «Φύρερ μου, πότε θὰ δοῦμε τὸ τέλος τοῦ πολέμου»; Τὸ μέχρι τὴν στιγμὴ ἐκείνη χαμογελαστὸ πρόσωπο τοῦ Χίτλερ, πάγωσε καὶ τῆς ἀπάντησε μ' ἕνα κοφτὸ τόνο:

«Τὸν ἀγνοῶ, ἀλλὰ ὁπωσδήποτε ὄχι πρὶν τὴν νίκη». Αὐτὴ ἡ ἀπότομη ἀλλαγὴ τῆς διάθεσής του, ψύχραινε ὅλη τὴν συντροφιά.

Ἕνα ἄλλο ἐπεισόδιο, εἶχε σὰν πρωταγωνίστρια τὴν Ἐνριὲτ Σιράχ, ποὺ μόλις εἶχε ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν Ὁλλανδία καὶ ἐκμεταλλευόμενη τὶς καλὲς σχέσεις ποὺ εἶχε μὲ τὸν Χίτλερ, πίστεψε ὅτι μποροῦσε νὰ τοῦ διηγηθεῖ μιὰ ἀπάνθρωπη σκηνὴ ποὺ εἶχε δεῖ στὸ Ἄμστερνταμ: τὶς μαζικὲς συλλήψεις Ἑβραίων, ποὺ προορίζονταν γιὰ ἐκτόπιση. Τὰ λόγια της ἀκολούθησε μιὰ παγωμένη σιωπή. Μὲ ὕφος ἀμήχανο, ὁ Χίτλερ, τὴν ἄκουγε νὰ ἐπικρίνει καὶ τὰ ἄλλα καταπιεστικὰ μέτρα ποὺ εἶχαν παρθεῖ στὴν Ὁλλανδία. Οἱ ὑπόλοιποι τῆς συντροφιᾶς, δὲν ἤξεραν τι νὰ κάνουν. Ξαφνικά, ὁ Χίτλερ, σηκώθηκε ὄρθιος καὶ κάτωχρος, μὲ τραβηγμένα τὰ χαρακτηριστικά, τὴν κοίταξε στὰ μάτια. Φαινόταν ὅτι προσπαθοῦσε νὰ ἐπιβληθεῖ στὸν ἑαυτό του ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατον. «Εἶστε αἰσθηματίας», οὐρλιαξε τελικά. «Καὶ τὶ σᾶς νοιάζει ἐσᾶς; Οἱ Ἑβραῖοι δὲν σᾶς ἀφοροῦν».

Καὶ ἐνῶ ὁ Χίτλερ, ἐξακολουθοῦσε νὰ οὐρλιάζει, ἡ Ἐνριὲτ Σιράχ ἔτρεξε καὶ κλείστηκε στὸ δωμάτιό της. Ἕνας καμαριέρης ἀνέβηκε μετὰ ἀπὸ λίγη ὥρα καὶ τῆς εἶπε: «Γιατὶ προκαλέσατε αὐτὸ τὸ σκάνδαλο; Στενοχωρήσατε ἀφάνταστα τὸν Φύρερ. Παρακαλεῖστε νὰ φύγετε ἀμέσως».

Θὰ συνυπάρξουν

ἄνθρωποι καὶ ρομπότ

Δημιουργοῦνται νέα «πλάσματα»

ΑΜΒΟΥΡΓΟ. ('Ιδ. 'Υπηρ.) «Δὲν ἀξίζει νὰ ἔχουν τὰ χέρια τους ἐλεύθερα οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος καὶ ἄλλοι νὰ κάνουν τὶς δουλειές;»' ἀναρωτιέται ὁ ἐφευρέτης Ρότβανγκ, παρουσιάζοντας τόν «ἄνθρωπο - μηχανή» του: "Ενα ρομπότ, μὲ τὶς διαστάσεις γυναίκας, μιὰ μεταλλικὴ Ἀνδροϊδα, ποὺ ἐκπέμπει γνήσιο ἐρωτισμό.

Τὸ πρόβλημα ποὺ θέτει ὁ ἐφευρέτης στὴ θρυλικὴ βουβὴ ταινία τοῦ Φρίτς Λάνγκ «Μητροπολις», σήμερα μετὰ ἀπὸ 52 χρόνια εἶναι ἀκόμα ἀνοιχτό, ὅπως δείχνει ἡ περσινὴ θεαματικὴ παραγωγὴ ἐπιστημονικῆς φαντασίας «Ντάϊσον Σίϊντ». Τὴ «σπορὰ δαιμόνων», τὴ φυτεύει ἕνας κομπιοῦτερ, ποὺ ἔγινε πολὺ ἔξυπνος καὶ ποὺ φυσικὰ γνωρίζει κάθε μυστικὸ γιὰ τὴν προγραμματισμένη γονιμοποίηση. Θέλει νὰ καταλάβει τὸν κόσμο καὶ ἀρχίζει τὴ δράση του μὲ τὸ βιασμὸ τῆς γυναίκας τοῦ κατασκευαστῆ του. Ὁ τόσο ἐπίκαιρος ὅρος «παιδὶ τοῦ δοκιμαστικοῦ σωλήνα», παίρνει στὸ ἔργο αὐτὸ μιὰ τελείως «καινούργια διαστάση.

Μήπως ἡ «ἐξέγερση τῶν ρομπότ», ἡ ἀνυπακοὴ τοῦ τέρατος πρὸς τὸν δημιουργό του Φρανκεστάιν, καὶ οἱ σκοῦπες τοῦ «μαθητευόμενου μάγου», δὲν ἦταν ἡ λογοτεχνικὴ «ἄσκηση», τῆς ἀνθρώπινης φαντασίας, γιὰ κάτι, ποὺ θὰ δηλωνόταν σίγουρα καὶ στὴν πραγματικότητα, ἀργὰ ἢ γρήγορα.

Φαίνεται ὅτι σήμερα, ἐν ἔτει 1978 κοντεύει ἡμέρα ποὺ οἱ ἄνθρωποι, θὰ δημιουργήσουν νέα πλάσματα.

ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρὸ ἔχουν δοκιμασθεῖ οἱ «ἐργάτες τοῦ μέλλοντος», τὰ βιομηχανικὰ ρομπότ, στὴν κορδέλλα τῶν ἐργοστασίων ὅπου ἀσταμάτητα μποροῦν νὰ συναρμολογοῦν, γιὰ παράδειγμα ἀυτοκίνητα, χωρὶς νὰ κουράζονται, καὶ... χωρὶς κα μιὰ διάθεση γιὰ ἀπεργία... Στὴ σκακιέρα τοῦ κόσμου, τὰ εἰδικὰ προγραμματισμένα «ἠλεκτρονικὰ μυαλά», προχωροῦν κίνηση πρὸς κίνηση, κι' ἴσως δέν θ' ἀργήσει ἡ μέρα ποὺ θὰ κάνουν καὶ τὸ ὁριστικὸ «μάτ». Κι' ἴσως ἀκόμη δέν ἀργεῖ ὁ ἐφιάλτης τοῦ «Χομούνκουλους», τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κατασκευάστηκε τεχνητά, νὰ γίνει πραγματικότητα, μιὰ καὶ ἡ ἐπιστήμη βρίσκεται στ' ἀχνάρια καὶ τῶν τελευταίων μυστικῶν τῆς φύσεως

«Ἔχουμε μιὰ περίεργη τάση, νὰ θέλουμε οἱ ἴδιοι νὰ εἴμαστε πλάστες» ἔλεγε τὸ 1709 ὁ Ἄγγλος Ἤρλ τοῦ Σάφτεσμπουρυ. «Μιὰ σχεδόν βίαιη ἀνάγκη, νὰ βροῦμε τόν τρόπο, ποὺ ἡ φύση μπορεῖ νὰ τὰ κάνει ὅλα».

Τὰ κατασκευάσματά μας -μέχρι τώρα χάρτινοι ἀετοὶ τὰ ονομάσαμε Γκόλεμ, τέρατα, ἀνδροειδῆ, ρομπότ, μιὰ γελοία προσπάθεια νὰ μιμηθοῦμε τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ.

Δυὸ ἀμερικάνικα ρομπότ, ὁ Χάρρυ Ὑπομονὴ καὶ ὁ Ρόναλντ Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ (τί ταιριαστὰ ονόματα!) πρωταγωνιστοῦν σὲ ἕνα βιβλίο μὲ παραμυθια, μύθους καὶ ρεπορτάζ, ποὺ ἐκδόθηκε πρόσφατα στὶς ΗΠΑ. Καὶ ξυπνάει στὴν «πατρίδα τοῦ Θεοῦ» ὅπως θέλουν νὰ πιστεύουν οἱ Ἀμερικάνοι, τὴν παλιά τους ὄρεξη, γιὰ τὴ συνύπαρξη μὲ τοὺς «μελλοντικοὺς θεϊους» καὶ τὰ «κυβερνητικὰ ξαδερφάκια». Πιστεύουν ὅτι εἶναι ἱκανοὶ νὰ καταφέρουν τὰ πάντα. «Ἀφοῦ κατασκευάσαμε ἕνα Ἄμπρααμ Λίνκολν στὸ Ντίσνευλαντ (ρομπότ), γιατὶ νὰ μὴ μπορέσουμε νὰ ξαναφτιάξουμε τὸν Οὐίνστον Τσῶρτσιλ καὶ νὰ ξανακυβερνήσει τὴν Ἄγγλία;

Η ΓΕΝΕΣΗ

Ὁ Χάρρυ Ὑπομονὴ στὸ εἰσαγωγικὸ κεφάλαιο τοῦ βιβλίου μὲ τὸν τίτλο «Γένεση: — ἡ ἐξέλιξη τοῦ συνθετικοῦ ἀνθρώπου» ψάχνει γιὰ τὶς πιὸ παλιὲς ρίζες τῆς τεχνικῆς κατασκευῆς ἀνθρώπων, καὶ ξεκινᾶ ἀπὸ τὸν πρῶτο ἄνθρωπο ποὺ ἔγινε ἀπὸ χῶμα τὸν Πυγμαλίωνα, καὶ τὴν ἀγαπημένη του, Γαλάτεια, στὴν ὁποί φύσηξε τὴ ζωὴ ἕνα ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Μαζὶ μὲ τὶς ἱστορίες τοῦ Προμηθέα καὶ τῆς Πανδώρας, οἱ μύθοι αὐτοὶ στὸ βιβλίο ἀποτελοῦν τὶς «πρωτότυπες ἐκδοχές». Φυσικὰ δὲν λείπει καὶ ὁ Γκόλεμ, τὸ τέρας ποὺ Ἑβραῖοι ραβίνοι κατασκεύασαν ἀπὸ ἄργιλλο, καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς φύσηξε μέσα του τὴ ζωή.

Τὸ κλασικὸ ἔργο ποὺ ἀναφέρεται στὴν τεχνητὴ ζωή, εἶναι ὁ «Φράνκενστάϊν» τῆς Μαίρης Σέλλευ, ἀπὸ τὸ ἔτος 1818, καὶ ὅπως τονίζει τὸ ρομπότ κύριος Ὑπομονή,ὁ ἀκριβὴς τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι «Φρανκενστάϊν, ὁ σύγχρονος Προμηθέας». Ὅμως τὸ δίδαγμα εἶναι ὅτι ἐνῶ ὁ Προμηθέας κατόρθωσε νὰ δώσει στοὺς ἀνθρώπους τὴ μορφὴ τῶν θεῶν, ὁ Φρανκενστάϊν δέν μπόρεσε παρὰ νὰ κατασκευάσει ἕνα πολὺ χειρότερο ἀνθρώπινο πλάσμα.

Ἐνῶ ἡ Μαίρη Σέλλευ ἔγραφε τὴ δικὴ της ἐκδοχὴ γιὰ τὴ «δεύτερη γένεση», τὴν ἴδια ἐποχὴ χιλιάδες αὐτόγραφα - ποὺ ἦταν ἀκόμα ἀνώδυνοι μηχανικοὶ ἐκκεντρισμοί - «κατέκλυαν τὰ σαλόνια καὶ τὶς σκηνὲς τῶν τσίρκων, σὰν τὴν τεχνητὴ πάπια τοῦ Γάλλου Βωκανσόν, τὸ 1738, ἢ τὸ «νεαρὸ γραφέα», τοῦ Ἐλβετοῦ Πιέρ -Ζακὲ Ντρόζ Κάπως σοβαρότερος ἦταν ὁ «Τοῦρκος σκακιστής» τοῦ Βαρώνου Φὸν Κέμπελεν, ὁ ὁποῖος, μεταξὺ ἄλλων, κέρδισε στὸ σκάκι καὶ τὸν ἴδιο τὸν Ναπολέοντα. Ὁ Ἔντγκαρ Ἄλλαν Πόε,ὁ Ἀμερικανός ποὺ ὑπῆρξε ἡ αὐθεντία στὰ μυθιστορήματα μυστηρίου καὶ ἐπιστημονικῆς φαντασίας, ἀποκάλυψε σ' ἕνα ἄρθρο του, ὅτι μέσα στὸ μηχάνημα αὐτὸ ἦταν κρυμμένος ἕνας νάνος, ὁ ὁποῖος καὶ κινοῦσε τὸ χέρι τοῦ ρομπότ - Τούρκου.

Τὰ «πραγματικά» ρομπότ κατέκλυσαν καὶ τὸν κινηματογράφο, μόλις στὴ δεκαετία τοῦ '20 τοῦ αἰῶνα μας. Ὁ Τσεχοσλαβάκος Κάρελ Κάπεκ, στὸ διήγημά του «Ρούδ», ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους- μηχανὲς τὸ ὄνομα ρομπότ, ποὺ στὴ γλῶσσα του σημαίνει ἐργάτης. Ὁ Κάπεκ καὶ οἱ συγχρονοί του, ὅπως ὁ Ἰταλὸς μὲ τὸ θεατρικό του ἔργο «Τὸ μαρτύριο τῶν μηχανῶν", περιγράφουν τὴ νίκη τῶν μηχανῶν πάνω στοὺς ἀνθρώπους: «Ἡ μηχανὴ κερδίζει", φωνάζει ὁ τελευταῖος ἐπιζῶν τοῦ Βασάρι, «ἐμεῖς οἱ δημιουργοί της εἴμαστε οἱ σκλάβοι. Ὄχι ..μη..χα..νή μας σκοτώ...νεις ...ὅλους... ὅοοολους...»

Πρῶτος ὁ διακεκριμένος Ἀμερικάνος συγγραφέας ἐπιστημονικῆς φαντασίας Ἰσαὰκ Ἀσίμωφ, τὸ 1950,ἔβαλε τὰ ρομπότ στὴ θέση του, μὲ τρεῖς βασικοὺς νόμους: 1. "Ενα ρομπότ δέν ἐπιτρέπεται νὰ βλάψει κανέναν ἄνθρωπο, καὶ δέν πρέπει νὰ ἀφήνει νὰ συμβεῖ κάτι τέτοιο. 2. Ἕνα ρομπότ πρέπει νὰ λαμβάνει ὑπόψη του τὶς προσταγὲς τῶν ἀνθρώπων, ἐκτὸς ἂν οἱ διαταγὲς ἔρχονται σὲ σύγκρουση μὲ τὸν πρῶτο νόμο. 3. Ἕνα ρομπότ πρέπει νὰ προστατεύει τὴν ἴδια του τὴν ὕπαρξη, τόσο, ὅσο δέν ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς δύο πρώτους νόμους.

Πῶς θὰ τελειώσει ἄραγε κάποτε ἡ ἱστορία αὐτὴ μὲ τὰ δημιουργήματά μας; κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσή μας; Ποιὰ θὰ εἶναι ἡ σχέση μας μ' αὐτά; Μήπως ὅμως περιγράφεται στὸ βιβλίο ποὺ ἀναφέραμε; «Κάποια μέρα, ὅταν οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔχουν κατασκευάσει τὸν τέλειο κομπιοῦτερ, ἴσως θὰ τοῦ θέσουν τὸ ἐρώτημα: "Ὑπάρχει λοιπὸν Θεός»; Ἡ ἀπάντηση συγκλονίζει ὁλόκληρο τὸ σύμπαν: «Μέχρι τώρα δὲν ὑπῆρχε, τώρα ὅμως ναί". Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ μὲ μιὰ τεράστια λάμψη, καταστρέφονται τὰ πάντα».

Ἴσως ὅμως, ὅπως γράφει ὁ Ἀσίμωφ, θὰ ὑπάρξει μιὰ πιὸ αἰσιόδοξη προοπτικὴ συνύπαρξής μας μὲ τὰ δημιουργήματά μας

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μεγάλη δύναμη τοῦ μέλλοντος θὰ καταστεῖ ἡ Ἑνωμένη Εὐρώπη

Διαπραγματεύεται ἀπὸ θέση ἰσχύος μὲ τὶς Ἡνωμ. Πολιτεῖες

ΚΟΙΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ('Ιδ. 'Υπ.). Ἡ ἐπικείμενη διεύρυνση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητας, μὲ τὴν ὁριοτικὴ ἔνταξη κατ' ἀρχὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀργότερα τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας, θὰ δημιουργήσει τὴν «Εὐρώπη τῶν δώδεκα» καὶ ἐκεῖ θὰ σταματήσει γιὰ ἕνα ἀρκετὰ μακρὸ — ὅπως φαίνεται — διάστημα ἡ εἰσοχὴ ἄλλων χωρῶν σ' αὐτὸν τὸν θαυμαστὸ ὀργανισμό, ποὺ ξεκίνησε οὰν μια οἰκονομικὴ ἀρχικὰ συνένωση δυνάμεων, γιὰ νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ τεράστια πολιτικὴ δύναμη. Γιατί, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ πολιτικὴ ἕνωση τῆς Εὐρώπης ἀποσκοποῦσε ἀπὸ τὴν ἵδρυση τῆς ΕΟΚ ἕνα βασικὸ στόχο, τώρα διακρίνεται καθαρὰ ἡ πρόοδος ποὺ σημειώνεται σ' αὐτὸν τὸν τομέα μέσω διεργεσιῶν, ὅπως τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τῶν «Ἡνωμένων Πολιτειῶν» τῆς Εὐρώπης.

Μόνον ἔτσι, ὅπως ἀναγνωρίζουν ὅλοι οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν πολιτικὴ τῆς ΕΟΚ καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ποὺ ἀκόμη δὲν εἶναι μέλη της, ἡ γηραιὰ ἤπειρος θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ἀντιμετωπίσει σὲ ὅλα τὰ μέτωπα τοὺς δύο γίγαντες Σοβιετικὴ Ἕνωση (μὲ τὸν Κόμεκον) καὶ Ἡνωμένες Πολιτεῖες — Ἰαπωνία (μὲ τὴν ἐνίσχυση καὶ τῆς νέας δυνάμεως ποὺ λέγεται Κίνα).

Ἡ τακτικὴ τῆς ΕΟΚ καὶ τῶν κυβερνήσεων τῶν χωρῶν — μελῶν της, διαγράφεται τώρα μὲ κάποια σαφήνεια ποὺ μέχρι πρότινος δὲν μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι διακρίναμε. Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν διεύρυνση αὐτῆς τῆς φάσεως τῆς πορείας τῆς Κοινότητος, ἡ προώθηση τῆς προσέγγισης καὶ συνεργασίας μὲ τὴν ΚΟΜΕΚΟΝ σὲ ὅποια σημεῖα εἶναι αὐτὴ ἐφικτὴ καὶ συμφέρουσα, τὰ ἐμπορικά, δασμολογικὰ καὶ προβλήματα προστατευτισμοῦ ἀνάμεσα στὴ Κοινότητα καὶ τῆς ΗΠΑ καὶ τὴν Ἰαπωνία, καθὼς καὶ ἡ κατάστρωση πλάνου γιὰ τὴν «μεταχείριση» τῆς Κίνας, ποὺ κρούει τὶς πύλες τῆς Εὐρώπης εἶναι μέσα στοὺς στόχους τῆς ΕΟΚ σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο. Καὶ ἀκόμη βέβαια, οἱ σχέσεις μὲ τὶς χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου, τὶς Ἀραβικές, ἀλλὰ καὶ οἱ προοπτικὲς μέσα σὲ αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν Εὐρώπη. ὅπου ὑπάρχουν φυσικὰ χῶρες ποὺ θὰ ἤθελαν καὶ αὐτὲς νὰ γίνουν μέλη τῆς ΕΟΚ, ἀλλὰ ποὺ θὰ πρέπει νὰ περιμένουν ἀρκετὰ χρόνια ἀκόμη, ὅπως ἡ Τουρκία.

«ΤΩΡΑ ΘΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΝΕΑ ΜΑΖΙ»

Ἕνα μεγάλο βῆμα πρὸς ἐπίτευξη ὁρισμένων βασικῶν ἐπιδιώξεων τῆς ΕΟΚ, θὰ εἶναι ἀναμφίβολα ἡ δημιουργία τοῦ εὐρωπαϊκοῦ νομισματικοῦ συστήματος, πράγμα ποὺ θὰ ἰσχυροποιήσει τὴ θέση τῆς Εὐρώπης τῆς Κοινότητας ἀπέναντι σὲ κάθε νομισματικὴ περιπέτεια — ὅπως ἡ τρέχουσα, τοῦ δολλαρίου —καὶ θὰ δώσει τὸ χαρακτήρα τοῦ «Εὐρωκράτους» μὲ τὸ «Εὐρωνόμισμα» ποὺ θὰ καθιερωθεῖ. Αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀπόδειξη τοῦ ὅτι ἡ ἑνότητα στὴν ΕΟΚ δὲν περιορίζεται μόνο στὴν κοινὴ προσπάθεια γιὰ βελτίωση τῶν ὅρων τῶν ἐθνικῶν οἰκονομιῶν κάθε χώρας — μέλους, ἀλλὰ ἀφορᾶ ὑψηλότερους στόχους, εὐρύτερο φάσμα δραστηριοποίησης, ποὺ ἀπὸ τὰ πράγματα παίρνει καθαρὰ πολιτικὸ χαρακτήρα.

Ἡ ἐνοποίηση τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν ἐννέα χωρῶν τῆς ΕΟΚ εἶναι ἤδη μιὰ ἐξελισσόμενη πραγματικότητα. Καὶ εἶναι πολυσήμαντο τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ κυβερνήσεις συμβαδίζουν τώρα μὲ τὶς ἐπιδιώξεις τῆς ΕΟΚ, σὲ μιὰ «συνεργασία» ποὺ ἁπλώνεται ἀκόμη καὶ σὲ στρατιωτικὰ διεθνῆ θέματα. Ὁ Ἀμερικανὸς δημοσιολόγος καὶ οἰκονομικὸς «παρατηρητής» μεγάλων περιοδικῶν, Τίμοθυ Θόρντον γράφει σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἄρθρα του:

«Οἱ Εὐρωπαῖοι κινοῦνται καὶ ἀποφασίζουν ἑνωμένοι πλέον. Ὁ στόχος τῆς συνεργασίας τους μέσα στὰ πλαίσια τῆς ΕΟΚ καὶ τῶν κυβερνήσεων, εἶναι νὰ συνδυαστεῖ ἡ ἐμπροσθὴ ὁριομένων ἀπὸ τὰ πιὸ πλούσια κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ νὰ ἀποτελέσει τὴν κύρια δύναμη γιὰ μιὰ «κοινὴ φυγή» στὶς διεθνεῖς ὑποθέσεις, ὄχι μόνο τὶς οἰκονομικές, ἀλλὰ καὶ ἄλλες, ὅπως θέματα ποὺ ἔρχονται στὸν Ὀργανισμὸ Ἡνωμένων Ἐθνῶν, τὸ συμβούλιο ἀσφαλείας καὶ ποὺ ἀφοροῦν τὶς σχέσεις καὶ τὰ προβλήματα εἰρήνης καὶ πολέμου, ἀνάμεσα στὶς ποικιλόμορφες καὶ τόσο ρευστὲς σχέσεις τῶν σημερινῶν κρατῶν στὴ Δύση καὶ στὴν Ἀνατολή.

Αὐτὴ ἡ ἑνωτικὴ γραμμὴ τῶν Εὐρωπαίων ἔχει ἀρχίσει ἐδῶ καὶ ὀχτὼ χρόνια, ἀλλὰ τώρα γίνεται πλέον ξεκάθαρα φανερή.

Τὰ πράγματα εἶναι ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως τὰ ἐμφανίζει ὁ Ἀμερικανὸς δημοσιολόγος καὶ ἡ νεώτερη — καὶ ἐνδεικτικὴ — ἀπόδειξη εἶναι αὐτή, ποὺ εἴχαμε πρὶν λίγες μέρες, ἀπὸ τὴ συνάντηση τῶν ὑπουργῶν ἐξωτερικῶν τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ στὴ Βόννη